

Innlandet Fylkeskommune
post@innlandetfylke.no

Dato: 16.08.2024

Høring Innlandsstrategien

Innledningsvis vil vi peke på at det nye kunnskapsgrunnlaget virker solid og beskriver utfordringsbildet i Innlandet. Vi støtter at planhierarkiet forenkles og reduseres. Dette vil blant kunne gjøre det enklere for eksterne samarbeidspartnere å få oversikt over gjeldende fylkeskommunale plandokumenter. Vi vil også påpeke at i det videre arbeidet er det viktig at fylkeskommunen informerer godt om sine prioriteringer og viser tydelig hvilke ressurser/virkemidler som er tenkt satt av for å nå målene i ulike strategier og handlingsplaner.

Glommen Mjøsen Skog SA er et skogeiersamvirke, eid av nær 7350 skogeiere på Østlandet. Selskapet driver kjøp og salg av tømmer, og er en totalleverandør av skogbruksjenester. Virksomheten omfatter også næringspolitikk, rådgiving og eierskap i skogindustri. Glommen Mjøsen Skog er også majoritetseier i Moelven Industrier ASA, og er et av Innlandets største selskaper. Innlandet er Norges største skogfylke og det noen fakta om skogbruket i Innlandet det er greit å ha med seg inn i videre planarbeid:

- 26 % av fylkets totale areal er produktiv skog
- 26 % av landets stående volum
- 26 % av landets tilvekst
- 42 % av landets avvirkning for salg
- 25 % av landets verdiskaping fra trelast og trevareindustrien
- Årlig planting og gjødsling binder CO₂-utslipp fra over 31 000 biler
- 1 800 er sysselsatte i primærskogbruket
- Gir grunnlag for i alt 5 000 arbeidsplasser

Disse tallene viser at det er viktig å ta hensyn til, og legge til rette for skogbruket i Innlandet.

Gjennom den foreslåtte visjonen og de langsiktige utviklingsmålene settes nå kursen for det videre arbeidet i fylket. Ambisjonen om å realisere Innlandets eventyrlige muligheter og utnytte Innlandets fortrinn støttes, skogbruket vil fortsette å bidra til denne måloppnåelsen. Viktig at strategien gir en tydelig prioritering og at det tilrettelegges for et godt samarbeid med alle aktører.

Sammen med visjonen og langsiktige mål er de fire satsningsområder foreslått videreført. Disse er relevante og riktige å videreføre: Innbyggere, inkludering, innovasjon og infrastruktur.

Kompetanse og arbeidskraft -livslang læring.

Det er viktig å sikre et godt videregående utdanningsløp. Yrkesutdanningen og utdanningstilbudene må dimensjoneres i forhold til behovet for arbeidskraft. Rekrutteringsbehovet for skognæringen er pr i dag vesentlig høyere enn antall elever som fullfører utdanningsløpet/lærlingetid. Det er meget viktig at det ikke gjøres grep som svekker det helhetlige tilbudet og gir færre elevplasser. Andelen av den yrkesaktive delen av befolkningen med universitet/høyskole er lav i Innlandet sammenlignet med landsgjennomsnittet. Godt tilrettelagte utdanningsløp for voksne i hele Innlandet blir slik som høringsutkastet sier viktig framover. Vi er avhengige av at nok kandidater utdannes inn i vår næring, og at de har den nødvendige grunnkunnskapen innenfor faget skogbruk. Det må sikres nok og relevant kompetanse i både offentlige og private virksomheter. Skogbruket trenger medarbeidere for å sikre en viktig fornybar verdikjede, men vi trenger også ny kompetanse som kan bidra til økt innovasjon og verdiskaping. Det er avgjørende at det offentlige legger godt til rette slik at det blir enklere for privat næringsliv å samarbeide med utdanningsinstitusjonene om å videreutvikle relevante gode videregående utdanningsløp og ulike etterutdanningstilbud.

Gode bomiljøer og tilgang til ulike typer eie- og leieboliger er en forutsetning for levende lokalsamfunn i hele fylket. Dette er også viktig for rekruttering av arbeidskraft, særlig i distriktene. Det må bygges flere boliger, og det må bygges enda mer i tre. Det er viktig at det offentlige går foran som et godt eksempel og at det blir økt bruk av tre i offentlige byggeprosjekter bl.a. gjennom utforming av kriterier ved offentlige innkjøp. Det å forlenge levetiden på bygg bl.a. gjennom å stimulere til påbygg i høyden og design for gjenbruk bør også sees på. Gi hele virkemiddelapparatet en klar føring om å støtte utvikling av biobaserte produkter med høy klimanytte. Dette vil være et viktig grep for å stimulere bioøkonomien som helhet. Det er bra for klimaet og det er bra for skogbruket og en hel verdikjede i Innlandet.

Innlandet har kommuner med varierte naturressurser lett tilgjengelig. I 9 av 10 kommuner er det aktiv skogsdrift. I hele denne verdikjeden skapes det mange arbeidsplasser i små og store bedrifter allerede i dag. Ved å satse mer på skognæringen og verdikjeden vil eksisterende aktivitet styrkes, og nye næringer og arbeidsplasser kan skapes og bidra til å tiltrekke nye innbyggere til fylkets mange kommuner.

Både heltids- og deltidsinnbyggeren i Innlandet trenger og fortjener gode og varierte kunst og kulturopplevelser. Like viktig er gode friluftsliv og naturopplevelser. Skog, fjell, vann, vassdrag og kulturminner innbyr til friluftsliv, opplevelse og aktivitet. Nærfriluftsområder og god tilgjengelighet til natur er et av Innlandets fortrinn. Det å spille på lag med grunneiere er da meget viktig. Mesteparten av norsk jord/skog eies av enkeltpersoner, og å involvere eier(e) på et tidlig tidspunkt vil bidra til bedre resultater og rimeligere prosesser.

Jord- og skogressursene. Økt bruk av tre og biomasse fra skogen - Grønt industriløft. Bioøkonomien og sirkulærøkonomien er et viktig grunnlag for framtidig klimavennlig verdiskaping. Norge og Innlandet trenger mer satsning på grønn produksjonsindustri, dette for å sikre eksisterende industri, men også legge til rette for ny. Dette vil kunne bidra til å sikre enda mer lokal foredling av ressurser og det vil redusere klimagassutslipp.

Lokale ressurser til eget lokalt og nasjonalt forbruk, gir god beredskap og styrker selvforsyningen. Økt bruk av tre og biomasse fra skogen for å erstatte fossile produkter er en forutsetning for å nå de globale klimamålene og gjennomføre den nødvendige omstillingen av norsk industri. Det bør også være et mål for Innlandet å bidra til å øke investeringene i industrien ved å øke tilgang på kapital til konkurransedyktige betingelser. Kraftforsyning til industri, til betingelser som gir konkurransekraft, må prioriteres og dette må politikere på alle nivåer ta tak i. Det er også behov for økte midler for å dokumentere bærekraft og klimanytte/-effekt. Slik informasjon er viktig for hele verdikjeden og avgjørende for markedsposisjonen til skognæringens produkter.

Vi støtter at det for perioden 2024–2028 er behov for at det utarbeides en ny samferdselsstrategi. På samme vis som godt overføringsnett er viktig for å få frem fornybar strømproduksjon, er investeringer i god infrastruktur for uttransportering av tømmer svært viktig for å sikre fornybart industri råstoff. Skog- og trenæringen er en svært transportintensiv næring som drives i store deler av Innlandet, og rammebetingelser for transport er avgjørende for næringens konkurransekraft. Behovet for opprusting/modernisering av skogbilvegnettet er stort, ikke minst på grunn av klimaendringene, med mye nedbør og kortere vintre. Skogsvegbygging er langsiktige og store investeringer, og offentlige tilskudd bidrar til økt aktivitet og økt samarbeid. Det er også viktig å sikre tilstrekkelig kapasitet til saksbehandlingen knytte til slike saker. Det har vært utfordringer med lang saksbehandlingstid i saker som behandles etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, i etterkant av ekstremværet Hans.

Flaskehalsen på fylkesvegnettet må fjernes. Etter innføringen av 24 m vogntoglengde og 60 tonn totalvekt på tømmervogntog i 2013, er det jobbet systematisk for å øke andelen av vegnettet som kan trafikkeres med 60 tonn totalvekt. Det er viktig at programmet for å utbedre bruer på fylkesvegnettet, følges opp og forsterkes framover. Innlandets 74 tonns prosjekt må nå følges opp og rulles ut. Klassifiseringssystemet for offentlige veier må endres slik at vi kan gjøre transporten mer effektiv, miljøvennlig og sikker. Det bør opprettes nye bruksklasser for moderne vogntog med flere aksler. I tillegg bør de eldste bruksklassene fases ut.

Godstiltak på jernbane: Tømmertransport på jernbane er en suksesshistorie og en av de næringene som har økt transport på jernbanen mest. For skognæringen er jernbanen svært viktig, spesielt her i Innlandet hvor jernbanen er eneste alternativ på de lange transportene. I tillegg til at jernbanetiltakene vil redusere skognæringens kostnader, viser beregninger at den nye terminalstrukturen i Innlandet vil kunne redusere biltransporten av massevirke med inntil 20 %.

Vi ønsker lykke til med sluttbehandlingen av Innlandsstrategien.

Med vennlig hilsen

GLOMMEN MJØSEN SKOG

Anita Ihle

Næringspolitisk rådgiver